

Vormen van milieueffectrapportage in Vlaanderen

Pascal Van Ghelue
Geograaf - Diensthoofd
Dienst Begeleiding Gebiedsgerichte Planprocessen

Inhoud

1. Doel milieueffectrapportage
2. Regelgeving
3. Rapportagevormen (4)
 - Inhoud van het proces
 - Wat wanneer ???
 - Inhoud documenten

30 april 2010 Pascal Van Ghelue

Doel

1. Milieueffectrapportage (of M.e.r.)

- alle handelingen die nodig zijn om alle milieueffecten in kaart te brengen → dus een proces !!!

2. MER

- openbaar document, waarin van een voorgenomen activiteit, en van redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, de te verwachten gevolgen voor het milieu in hun onderlinge samenhang op een systematische en zo objectief mogelijke wijze beschreven worden.
- Opgesteld volgens een welbepaalde procedure

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Doel

1. MER

- **informatief** document omtrent de milieueffecten en **geen beslissingsdocument**
- hoort bij de vergunningsaanvragen voor projecten (projectMER)
- hoort bij de besluitvormingsdocumenten voor plannen en programma's (planMER)
- informeert initiatiefnemer, de advies- en beslissingnemende overheid en de burger : alle procedures met een MER ==> openbaar onderzoek
- overheid houdt bij haar beslissing rekening met het goedgekeurde rapport en motiveert haar keuze i.v.m. alternatieven, de aanvaardbaarheid van de te verwachten effecten en met de voorgestelde maatregelen

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Regelgeving

1. Decreet tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid met een titel betreffende de milieueffect- en veiligheidsrapportage van 18 december 2002 en de latere wijzigingen van 27 april 2007 en 8 mei 2009
2. Vertaling van EU-richtlijnen:
 - ProjectMER-Richtlijn 85/337/EEG en latere wijzigingen
 - PlanMER-Richtlijn 2001/42/EG
3. Verdragen van Espoo en Aarhus

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Regelgeving

1. Besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan de milieueffectrapportage
 - Bijlage I en Bijlage II
2. Besluit van de Vlaamse regering van 12 oktober 2007 betreffende milieueffectrapportage voor plannen en programma's
3. Omzendbrief van 3 december 2007
4. Integratiespoorbesluit voor RUP's van 18 april 2008
5. Zie www.mervlaanderen.be → "Regelgeving"

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Rapportagevormen

1. PlanMER ~~–(Strategische milieueffectrapportage)~~
 - generiek DABM-spoor
 - Integratiespoor-RUP
 - Andere integratiesporen
2. “Onderzoek tot milieueffectrapportage”
 - Screening/”verzoek tot raadpleging
3. (Nieuw: Verzoek tot ontheffing planMER)
4. ProjectMER
5. Verzoek tot ontheffing projectMER

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Grote fasen opstellen een MER

1. Kennisgeving
2. Terinzagelegging/adviesronde Kennisgeving
3. Richtlijnen
4. (Ontwerptekst)
5. Goed- of afkeuring
6. Besluitvorming
7. Dit geldt zowel voor plan- als projectMER
8. MER wordt opgesteld door erkende M.e.r.-deskundigen

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Inhoud Kennisgeving

1. Gegevens initiatiefnemer
2. Opstellers MER (deskundigen)
3. Beschrijving plan/project
4. Mogelijke alternatieven waaraan initiatiefnemer heeft gedacht (voor- en nadelen)
5. Methodologie effectvoorspelling en –beoordeling
6. Mogelijke Grensoverschrijdende effecten ??

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Afbakening onderzoek

Ingreep-effectschem : activiteitengroep autosnelwegen, spoorwegen

hoofd-ingrepen

AANLEG

1. definitief ruimtebeslag
2. tijdelijk ruimtebeslag
3. beweging voertuigen
4. verplaatsing grondstoffen
5. vergravingen
6. bouw structuren
7. verhardingen
8. bemalingen
9. hydrografische ingrepen
10. afwerking

GEbruik

11. beweging voertuigen
12. accidentele situaties

ONDERHOUD

13. chemische middelen
14. waterhuishouding
15. structuren - verharde opp.

AFBRAAK

16. stormen inertia afbraakproducten
17. stormen vervuilde afbraakproducten

disciplines

BODEM

- bodemstructuur
- bodemsaaiusstelling
- lithografie

WATER

- GRONDWATER
 - kwaliteit
 - kwantiteit - stromingen
- OPPERVLAKTEWATER
 - kwaliteit
 - kwantiteit

GELUID TRILLINGEN

- geluidsdruk
- trillingsniveau

LUCHT

- SO₂, NO_x
- CO₂
- K.W.S.
- zware metalen
- deeltjes

gegevens overdracht

bodem-verontreiniging

bodemverstoring

grondwaterstands-verandering

kwantiteitsverandering grondwater

opp. waterstands-verandering

kwantiteitsverandering opp. water

geluidsbelasting trillingen

luchtverontreiniging

effectgroepen FAUNA-FLORA

direct eco(bio)-

soopverlies

eco(bio)soopwijziging

eutrofiering vermessing

fysische bodem-wijzigingen

grondwater ecotopen

opp. water ecotopen

rustverstoring

aantasting vegetatie

vernippering

barriere-effecten

calamiteiten

globale lange termijn en cumulatieve effecten

effect-uitdrukkingen

soort

ecotoop

biotoop

ecosysteem

criteria

zeldzaamheid diversiteit (potencialiteit)

Opstellen richtlijnen

1. Door de Dienst Mer (departement Leefmilieu)
2. Na formele adviesverlening bij vergunningverlenende overheid en andere Vlaamse en Provinciale overheden
3. Na advies van College van Burgemeester en Schepenen van betrokken gemeenten
4. (In voorkomend geval na advies van de gewestgrensoverschrijdende instanties)
5. Na publieke inspraak
6. Initiatiefnemer kan een heroverweging vragen

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Inhoud MER

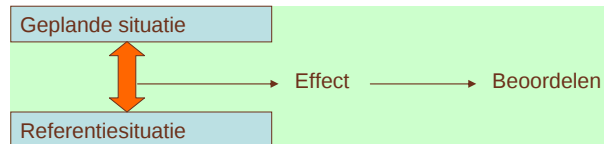
1. Beschrijving plan/project
2. Mogelijke alternatieven (en welke evenwaardig zijn onderzocht)
3. Gebruikte methodologie effectvoorspelling en – beoordeling
4. Beschrijving Referentiesituatie
5. Beschrijving Effecten (plan/project/alternatieven)
6. Voorstel milderende maatregelen
7. Beoordeling (plan/project/alternatieven/nulalternatief)
8. Mogelijke Gewestgrensoverschrijdende effecten ??
9. Afweging inzake leefmilieu
 - Plan/project t.o.v. nulalternatief
 - Afweging alternatieven, meest milieuvriendelijk alternatief

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Rapportage effecten

1. Effecten: beschrijving gebeurt best waar mogelijk kwantitatief en anders kwalitatief
2. Principe:

3. Beoordelen:
 - Normen en waarden
 - Aan gestelde milieudoelstellingen

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

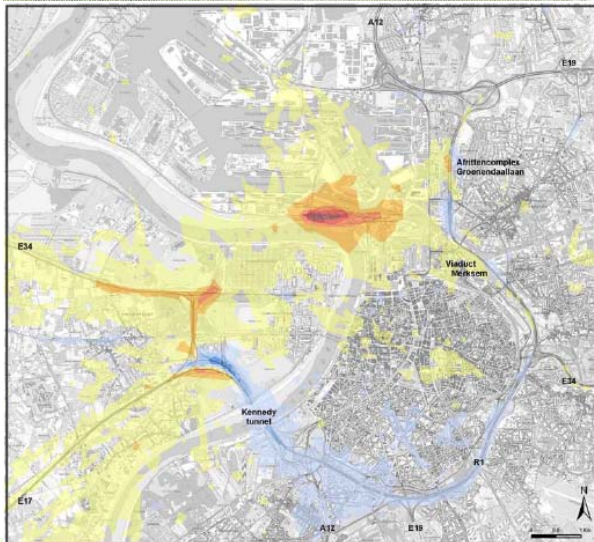
Gevolg van verkeerde beoordelingen:

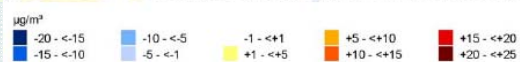
30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Rapportage milieueffecten

NO₂ verschil

Pascal Van Ghelue

Rapportage milieueffecten:

1. Of in tabelvorm:

Geluidsniveau	Aantal blootgesteld		Toename of afname	
	Nulalternatief (2015 zonder OWV)	Gepland project (2015 met OWV)	Absoluut	Relatief in %
< 50	46248	56985	+10737	+23
50-55	76820	85439	+8619	+11
55-60	71497	67914	-3583	-5
60-65	38958	30592	-8366	-21
65-70	15738	9995	-5743	-36
70-75	4718	3349	-1369	-29
>75	1178	883	-295	-25
Totaal	255156	255156	0	0

Goed- of afkeuring MER

1. Door de Dienst Mer (departement Leefmilieu)
2. Na een informele bespreking van een ontwerp tekst met relevant overheidsinstanties
3. Na het formeel indienen van een eindversie
4. Initiatiefnemer kan een heroverweging vragen

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

In welke gevallen projectMER

1. Bijlage I-projecten

7	Aanleg van spoorlijnen voor spoorverkeer over een lengte van 10 km of meer.
8	Aanleg van vliegvelden ² met een start - en landingsbaan van ten minste 2.100 meter.
9	Aanleg van autosnelwegen en autowegen ³ , met inbegrip van de hoofdwegen.
10	Aanleg van nieuwe wegen met vier of meer rijstroken, of verlegging en/of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken, indien de nieuwe weg, of het verlegde en/of verbrede weggedeelte een ononderbroken lengte van 10 km of meer heeft.
11	Aanleg van waterwegen en havens voor de binnenscheepvaart voor schepen van meer dan 1.350 ton.
12	Zeehandelshavens, met het land verbonden en buiten havens gelegen pieren voor lossen en laden (met uitzondering van pieren voor veerboten) die schepen van meer dan 1.350 ton kunnen ontvangen.
13	Afvalverwijderingsinstallaties voor de verbranding, zoals gedefinieerd in punt D10 van artikel 1.3.1 VLAREA, de chemische behandeling, zoals gedefinieerd in punt D9 van artikel 1.3.1 VLAREA of het storten van gevaarlijke afvalstoffen.
14	Afvalverwijderingsinstallaties voor de verbranding, zoals gedefinieerd in punt D10 van artikel

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

In welke gevallen projectMER

1. Bijlage II-projecten waarvoor IN geen verzoek tot ontheffing heeft ingediend of ontheffing heeft bekomen

d) Aanleg van vliegvelden, met een start- en landingsbaan van 800 tot 2.100 meter
e) • Aanleg van wegen met 4 of meer rijstroken over een lengte van 1 km tot 10 km. • Aanleg van wegen met 2 of meer rijstroken over een lengte van 10 km of meer. • Aanleg van verharde wegen die over een ononderbroken lengte van 1 km of meer in een bijzonder beschermd gebied zijn gelegen.
f) Aanleg van havens en haveninstallaties, met inbegrip van visserijhavens, waaronder de aanleg van dokken en sluizen.
g) Aanleg van waterwegen.
h) Werken inzake kanalisering, met inbegrip van de vergroting of verdieping van de vaargeul, en ter beperking van overstromingen, met inbegrip van de aanleg van sluizen, stuwen, dijken, overstromingsgebieden en wachtbekkens, die gelegen zijn in of een aanzienlijke invloed kunnen hebben op een bijzonder beschermd gebied.

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

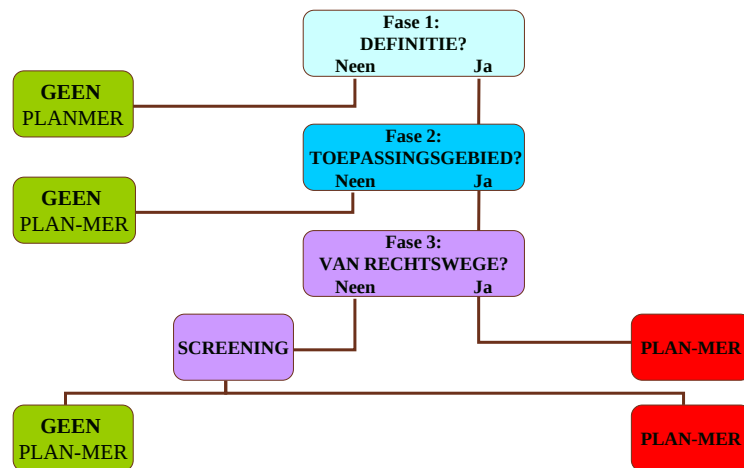
Ontheffing projectMER

1. Is ook een vorm van milieueffectrapportage !
2. Projecten kunnen worden ontheven van opstellen van MER als milieueffecten niet aanzienlijk zouden zijn of als de effecten reeds gekend zijn
3. Enkel voor de bijlage II-projecten !!
4. Kleine (korte) procedure
 - Indienen van het verzoek
 - Informele adviesronde door Dienst Mer
 - Beslissing door Dienst Mer

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

In welke gevallen planMER ?

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Definitie plan/programma

1. Art. 4.1.1, §1, 4° DABM

- “4° Plan of programma: plan of programma, alsook de wijzigingen ervan, dat...”

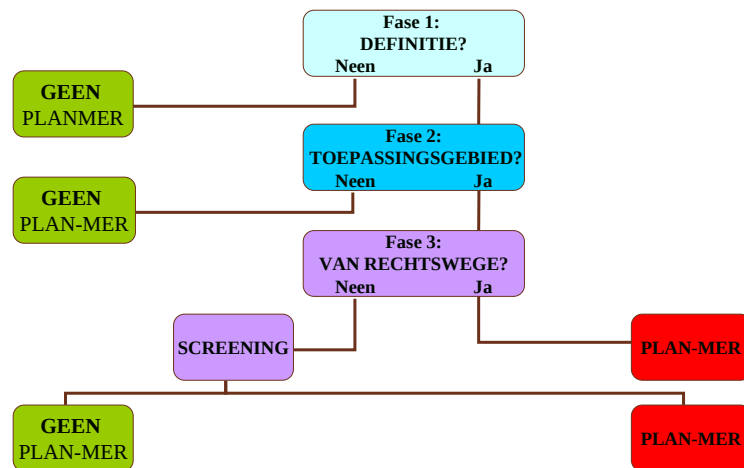
2. 3 cumulatieve voorwaarden

- Opgesteld door instantie op regionaal, provinciaal of lokaal niveau
- Vastgesteld door instantie op regionaal, provinciaal of lokaal niveau, of via een wetgevingsprocedure door het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering
- Opstellen en/of vaststellen voorgeschreven op grond van decretale of bestuursrechtelijke bepalingen

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

In welke gevallen planMER ?

30 april 2010

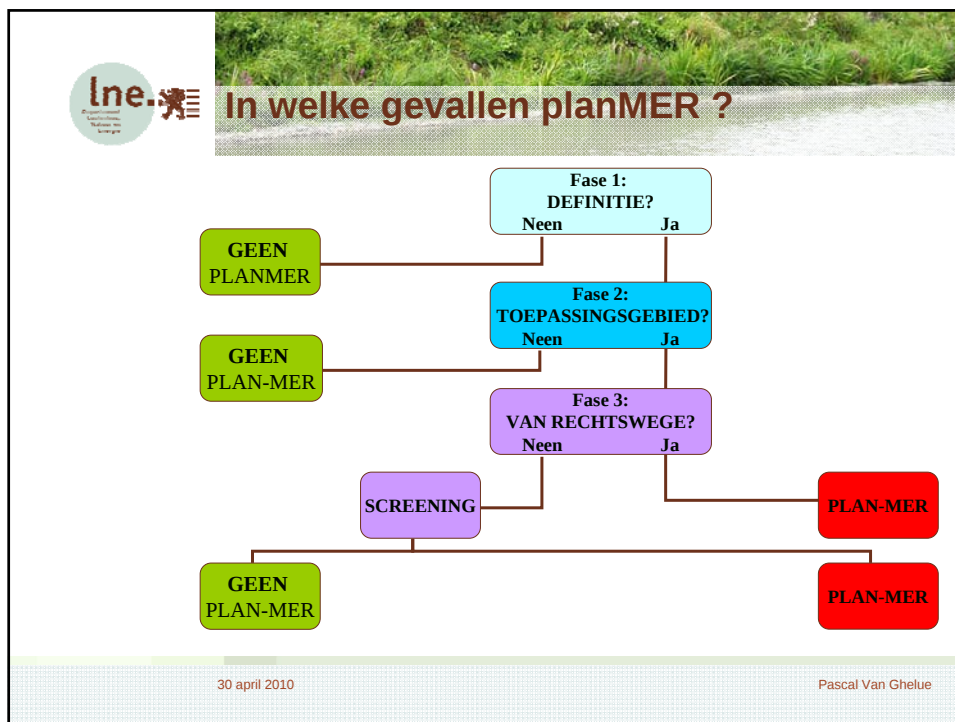
Pascal Van Ghelue

Toepassingsgebied

1. P of P (of wijziging ervan) dat het kader vormt voor de toekenning van een vergunning voor een project; en/of
2. P of P (of wijziging ervan) waarvoor een passende beoordeling vereist is

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

lne. **PlanMER-plicht van “rechtswege”**

1. P of P die cumulatief

- kader vormen voor toekenning van een vergunning voor een bijlage I of II project uit het project-m.e.r.-besluit
- NIET het gebruik regelen van een klein gebied op lokaal niveau, noch een kleine wijziging inhouden
- betrekking hebben op [aantal sectoren]

30 april 2010 Pascal Van Ghelue

Screening: Onderzoek tot Milieueffectrapportage: doel screeningsnota

1. Initiatiefnemer van het plan toelaten aan te tonen geen aanzienlijke milieueffecten op het leefmilieu te hebben (vgl. ontheffingsproces voor projectMER)
2. Voor plannen en programma's die niet van "rechtswege" planMER-plichtig zijn
3. Op basis van een ingediend screeningsdocument
4. → indien geen aanzienlijke milieueffecten → dienst Mer kan "ontheffing" verlenen.
5. → indien initiatiefnemer die niet kan aantonen → planMER-plicht

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Screening: Onderzoek tot Milieueffectrapportage: inhoud screeningsnota

1. een **beschrijving** en verduidelijking van het voorgenomen **plan** of programma, en in voorkomend geval van de redelijke **alternatieven** voor dat plan of voor **onderdelen** ervan;
2. een beschrijving en inschatting van de **mogelijke milieueffecten** op de gezondheid en veiligheid van de mens, de ruimtelijke ordening, de biodiversiteit, de fauna en flora, de energie- en grondstoffenvoorraden, de bodem, het water, de atmosfeer, de klimatologische factoren, het geluid, het licht, de stoffelijke goederen, het cultureel erfgoed met inbegrip van het architectonisch en archeologisch erfgoed, het landschap, de mobiliteit, en de samenhang tussen deze genoemde factoren;
3. in voorkomend geval een beoordeling of het voorgenomen plan of programma **grens- of gewestgrensoverschrijdende** aanzienlijke **milieueffecten** kan hebben;
4. de redenen waarom de initiatiefnemer meent geen plan-MER te moeten. (=soort conclusie)

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Screening: Onderzoek tot Milieueffectrapportage: inhoud screeningsnota

1. in voorkomend geval een beoordeling of het voorgenomen plan of programma **grens- of gewestgrensoverschrijdende** aanzienlijke **milieueffecten** kan hebben;
2. de redenen waarom de initiatiefnemer meent geen plan-MER te moeten opmaken overeenkomstig artikel 4.2.6, §1, 5° van het decreet.
3. Initiatiefnemer vraagt over de inhoud van zijn nota mbt. de beschreven milieueffecten advies bij de relevante instanties
4. Kan hulp vragen bij de dienst BGP (departement LNE)

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

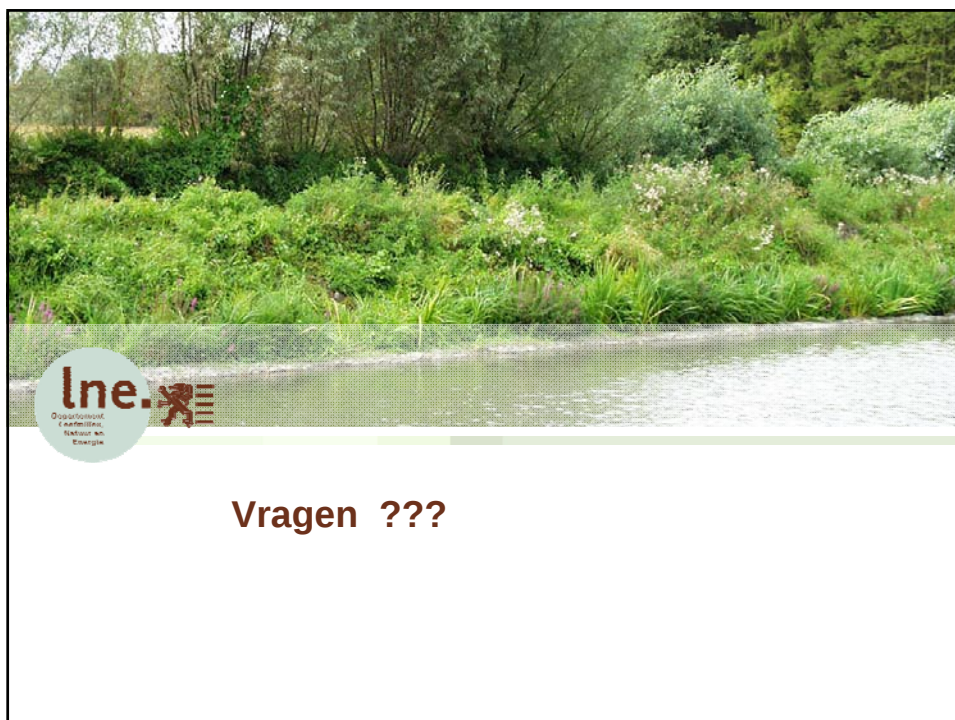
Screening: Onderzoek tot Milieueffectrapportage: raadpleging/beslissing

1. Bij relevante instanties
2. Al dan niet bevestigen of de conclusies van de initiatiefnemer over de al dan niet aanzienlijkheid van de milieueffecten correct zijn
3. Indien niet terecht
 - aangeven waarom
 - bijkomende informatie aanleveren die het tegendeel zouden bewijzen.

Dienst Mer beslist over planMER-plicht op basis van de screeningsnota en de geleverde adviezen.

30 april 2010

Pascal Van Ghelue

Vragen ???